

Näyttötutkinnon perusteet

**METSÄMESTARIN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2004**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 17/011/2004

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 13.5.2004

Voimassaoloaika
1.6.2004 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen no 64/011/95,
14.2.1995 (manuaalispainotteisen
puuntuottamisen ja -korjuun sekä metsä-
ja monikäyttöpalvelujen osalta)
Muuttaa määräystä no

METSÄMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt metsämestarin erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.6.2004 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistumalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

KIRSI LINDROOS
Kirsi Lindroos

Ylitarkastaja

AAPO KOUKKU
Aapo Koukku

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	METSÄMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	METSÄMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
Pakolliset osat		
	1 § Metsäluonnonhoito	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	9
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	10
	2 § Työn suunnittelu ja toteutus	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	12
	3 § Asiakaspalvelu ja vuorovaikutustaidot	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	13
	4 § Metsien käsittely	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
Valinnaiset osat, valittava 1 osa		
	5 § Metsien monikäyttö	15
	a) Ammattitaitovaatimukset	15
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	17

6 § Metsätalouden ja monikäytön kuljetuskaluston käyttö- ja huoltotaidot	17
a) Ammattitaitovaatimukset	17
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17
c) Ammattitaidon osoittamistavat	18
7 § Metsäsuunnittelu	18
a) Ammattitaitovaatimukset	18
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	18
c) Ammattitaidon osoittamistavat	19

Vapaaehtoinen osa

8 § Ammatinharjoittaminen ja yrittäjäyys	19
a) Ammattitaitovaatimukset	19
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
c) Ammattitaidon osoittamistavat	21

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja

arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

METSÄMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Kaikille pakolliset osat ovat

1. Metsäluonnonhoito
2. Työn suunnittelu ja toteutus
3. Asiakaspalvelu ja vuorovaikutustaidot
4. Metsien käsittely.

Valinnaiset osat, joista on valittava 1 osa, ovat

5. Metsien monikäyttö
6. Metsätalouden ja monikäytön kuljetuskaluston käyttö- ja huoltotaidot
7. Metsäsuunnittelu.

Vapaaehtoinen osa on

8. Ammatinharjoittaminen ja yrittäjäyys.

3 Luku

METSÄMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

PAKOLLISET OSAT

1 § Metsäluonnonhoito

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee metsä- ympäristön- ja luonnonhoidon perusteet ja osaa hoitaa luonnon monimuotoisuutta.</p>	<p>Metsäympäristön- ja luonnonhoidon perusteet</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa selostaa suomalaisen luonnon kehityksen pääpiirteet ja metsiemme ominaisuudet• osaa soveltaa alan keskeisimmän lainsäädännön metsätalouden töihin• osaa työskennellä yhteistyössä metsä- ja ympäristöalan toimijoiden kanssa• ottaa työssään huomioon metsien erilaiset käyttömuodot ja puun- tuotannon ympäristövaikutukset• ottaa huomioon biologisen monimuotoisuuden merkityksen puun- tuotannossa• tuntee maaperän rakenteen ja metsänkäsittelyn vaikutukset maaperään• osaa työssään suojella vesistöjä ja vesiuomia• ottaa työssään huomioon metsien monikäytön ja maisemansuojelun vaatimukset• noudattaa talousmetsien käsittelyssä luonnonhoitosuosituksia• tuntee metsän perusparannus- muodot ja niiden vaikutukset metsäntuottoon ja metsäluontoon.

<p>Tutkinnon suorittaja tunnistaa sekä osaa rajata ja kuvailla metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt.</p>	<p>Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa metsäluonnon erityisen tärkeitä elinympäristöjä ja niitä kuvaavia kasvilajeja, suojeltuja luontotyyppisiä, kulttuuriympäristöjä ja muita arvokkaita kohteita • pystyy työssään rajaamaan ja suojelemaan metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä.
---	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja antaa osaamisnäytöt maastossa käytännön työtehtävien yhteydessä tai erikseen järjestetyillä näytöillä. Näyttöihin tulee sisältyä tärkeiden elinympäristöjen tunnistamiseen liittyvien 20 kasvilajin tunnistamistehtävä, tärkeän elinympäristön tunnistamiseen ja käsittelyyn liittyvä tehtävä sekä maisemanhoitoon, vesiensuojeluun tai talousmetsien luonnonhoitosuositukseen liittyvä tehtävä. Osaamisen arviointi perustuu lisäksi havainnointiin, keskusteluihin ja ennakkoon annettuihin tehtäviin.

Oppimateriaalina voidaan käyttää Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisemaa Metsäluonnonhoidon perusteet -julkaisua. Ammattitaidon todentamisessa voidaan käyttää metsäalan luonnonhoitotutkinnon suorittamista.

2 § Työn suunnittelu ja toteutus

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa laatia ja hyödyntää työsuunnitelmia.</p>	<p>Työsuunnitelmat Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita ja hyödyntää metsäsuunnitelmien toimenpide-esityksiä • osaa tulkita ja toteuttaa erilaisia metsäalan työsuunnitelmia • osaa päivittää metsikkökuvion metsänhoidollisen tilan työn valmistuttua • osaa suunnitella ja seurata oman työnsä laatua • osaa ottaa huomioon oman työn vaikutuksen osana yrityksen toimintakokonaisuutta • osaa hyödyntää tietotekniikkaa työssään.

<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee metsätöiden työehdot.</p>	<p>Metsäalan työehdot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee metsäalan työehtosopimuksen sisällön ja metsäalan palkkarakenteen • osaa soveltaa metsäalan työehtosopimusta ja keskeistä työsuhdelainsäädäntöä käytännön työtehtävissä • osaa työskennellä taloudellisesti, tuottavasti ja laadukkaasti • osaa hinnoitella työnsä • osaa seurata oman työnsä laatua ja määrää • tuntee työhönsä liittyvät laatu-järjestelmät ja muut määräykset sekä noudattaa niitä työssään.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee metsätöiden turvallisuusmääräykset ja osaa työskennellä turvallisesti.</p>	<p>Metsätöiden turvallisuusmääräykset Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon metsätöiden keskeisimmät turvallisuusmääräykset ja toimii niiden mukaisesti • noudattaa työnantajan antamia ohjeita metsätyön turvallisuudesta • työskentelee ergonomisesti oikein • tunnistaa metsätyön riskitekijät • kykenee seuraamaan ja hoitamaan omaa kuntoa ja terveyttä • omaa riittävät ensiapuvalmiudet • osaa huoltaa ja kunnostaa varusteet ja työvälineet.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee yritystoiminnan keskeiset periaatteet.</p>	<p>Yritystoiminnan keskeiset periaatteet Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee yrityksen toimintaperiaatteet • osaa hyödyntää toiminnassaan alan yrityksiä • työskentelee sisäisen yrittäjyyden periaatteiden mukaisesti.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella työnsä sekä työskenneltävä taloudellisesti, tuottavasti, laadukkaasti ja turvallisesti. Vaadittava ammattitaito osoitetaan laaja-alaisesti käytännön työtilanteissa maastossa. Näytöt voidaan yhdistää muuhun tutkinnon osaan, esimerkiksi metsien käsittelyyn.

Näyttöjä voidaan täydentää kirjallisin tuotoksin, haastatteluin, keskusteluin ja ennakkotehtävin.

Ensiapuvalmiuksien arvioinnissa voidaan ammattitaito todentaa näytön sijasta soveltuvalla ensiapukurssin suorituksella.

3 § Asiakaspalvelu ja vuorovaikutustaidot

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa viestiä työstään ja toiminnastaan.	Viestintä Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa viestiä selkeästi ja ymmärrettävästi• osaa viestiä myönteisesti ja vakuuttavasti• osaa toimia tilanteeseen ja asiakkaaseen soveltuvalla tavalla• osaa toimia työyhteisön jäsenenä• hallitsee työjärjestelyihinsä liittyvän yhteydenpidon• pystyy kertomaan alansa perusasioita vieraalla kielellä• ymmärtää tiedottamisen merkityksen ja osaa perustella tekemiään toimenpiteitä julkisuudessa.
Tutkinnon suorittaja osaa opastaa ja neuvoa asiakkaitaan.	Opastus Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• hallitsee opastuksen ja neuvonnan perustaidot• osaa valmistella ja toteuttaa opastus-, työhönohjaus- ja koulutus-tilanteita.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia erilaisissa asiakas-, tiimi- ja työnjohtotilanteissa.	Asiakas-, tiimi- ja työnjohtotilanteet Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• hallitsee työhönsä liittyvät käytännön asiakas-, tiimi- ja työnjohtotilanteet

	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy vastaamaan erilaisista ryhmistä ja työskentelemään niiden jäsenenä • osaa toimia muuttuvissa tilanteissa olosuhteiden edellyttämällä tavalla • toimii myönteisessä vuorovaikutuksessa työnantajan kanssa.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito osoitetaan käytännön vuorovaikutus-tilanteissa maastossa työskentelyn yhteydessä. Arvioitavien tehtävien tulee olla sellaisia, että ne mittaavat keskeisiä vuorovaikutus-, neuvonta- ja työnjohtotaitoja kaikissa ammattitaitovaatimuksissa. Osassa tehtävistä tulee olla mukana tilanteeseen sopiva asiakasryhmä. Arviointitieto kerätään havainnoimalla, kuuntelemalla, haastattelemalla, kyselemällä ja keskustelemalla arvioitavan kanssa. Tutkinnon suorittaja arvioi itse vuorovaikutustaitojaan ja omaa onnistumistaan.

4 § Metsien käsittely

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä metsänhoitotyöt.	<p>Metsänhoitotyöt Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee metsänviljely-, taimikonhoito-, nuoren metsän kunnostus- ja muut metsänhoitotyöt • osaa työskennellä asiakaslähtöisesti osana työyhteisöä • pystyy itseohjautuvaan työskentelyyn harjaantuneella työtahdilla • noudattaa työssään annettuja ohjeita ja metsänhoitosuosituksia • osaa soveltaa annettuja ohjeita erilaisissa työtilanteissa • osaa ennakoida työssään luonnon monimuotoisuuden ja metsän tulevan kehityksen • ehkäisee työssään metsätuhojen syntymistä • osaa arvioida, mitata ja raportoida työnsä määrän ja laadun • osaa toimia taloudellisesti ja tuottavasti

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa työskennellä ergonomisesti ja turvallisesti oikein • osaa valita, käyttää ja huoltaa oikein työvälineitä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tehdä manuaaliset puunkorjuutyöt.</p>	<p>Manuaaliset puunkorjuutyöt Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy itsenäiseen työskentelyyn harjaantuneella työtahdilla • osaa valmistaa laadukasta puutavaraa asiakaslähtöisesti • hallitsee koneellisen puunkorjuun ennakkotyöt • osaa korjata energiapuuta • noudattaa työssään metsänhoito-suosituksia ja muita annettuja ohjeita • ehkäisee työssään metsätuhojen syntymistä • osaa valita, käyttää ja huoltaa oikein työvälineet • osaa arvioida, mitata ja raportoida työnsä määrän ja laadun • osaa työskennellä ergonomisesti ja turvallisesti oikein • ottaa työssään huomioon ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden • osaa toimia taloudellisesti ja tuottavasti.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä erityisen vaativissa metsien käsittelykohteissa.</p>	<p>Vaativat metsien käsittelykohteet Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ja osaa hoitaa metsälain ja luonnonsuojelulain tarkoittamat erikoiskohteet • hallitsee puunkorjuun vaativissa kohteissa, kuten rakennetuilla alueilla, puistoissa, teiden ja linjojen varrella sekä myrskytuhoalueilla • osaa käsitellä riistalle tärkeitä elinympäristöjä, kuten metson soidinpaikkoja • osaa työskennellä metsäluonnon ennallistamisen kohteilla • osaa työskennellä metsäkulutusalueilla

	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee puunkaadon apuvälineet ja hallitsee niiden käytön • osaa käyttää tarvittaessa lisäapua töissään • ottaa työssään huomioon maankäytön suunnittelun, kaavajärjestelmän ja lainsäädännön vaikutukset.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa on keskeistä osata työskennellä itseohjautuvasti käytännön työtilanteissa.

Tutkinnon suorittaja antaa osaamisnäytöt maastossa ja osoittaa osaamisensa käytännön tilanteissa. Arvioinnin tulee sisältää näyttö vähintään yhdellä erityisen vaativalla metsänkäsittelykohteella. Näyttöjen tulee mitata käytännön osaamista mahdollisimman laaja-alaisesti kaikissa ammattitaitovaatimuksissa. Näytöt tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että ammattitaito voidaan arvioida työhön liittyvien näyttöjen perusteella. Näyttöjä voidaan täydentää haastattelemalla, kyselemällä ja keskustelemalla arvioitavan kanssa.

VALINNAISET OSAT (suoritettava vähintään yksi)

5 § Metsien monikäyttö

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää kestävästi metsänantimia.</p>	<p>Metsänantimien hyödyntäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee metsänantimien esiintymispaikat ja riistan elinympäristöt • osaa ottaa huomioon luonnon kestokyvyn • osaa käsitellä metsänantimet siten, että ne täyttävät myyntikelpoisuusvaatimukset • osaa valmistaa metsänantimista luonnonolosuhteissa ruokaa • osaa asiakaslähtöisesti markkinoida ja hyödyntää taloudellisesti metsänantimia • osaa käyttää ja huoltaa metsänantimien hyödyntämisessä tarvittavan välineistön ja kaluston

	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa toiminnassaan huomioon hygienian, terveyden, turvallisuuden ja lainsäädännön vaatimukset.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa töitä virkistyskohteissa.</p>	<p>Virkistysalueiden työt Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella virkistysalueita ja -kohteita yhdessä käyttäjien kanssa • osaa ottaa huomioon erilaisten asiakkaiden tarpeet • osaa ottaa huomioon retkeily- ja virkistyskohteiden ympäristövaikutukset sekä ylläpidon vaatimukset • osaa valmistaa retkeily- ja virkistyskohteiden rakenteita • osaa huoltaa retkeily- ja virkistyskohteita • osaa hoitaa ja käsitellä luonnonmukaisesti virkistysalueiden metsiä • ottaa toiminnassaan huomioon työterveyden ja -turvallisuuden • ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön, kuten metsästys-, ympäristö- ja maastoliikennelain vaatimukset.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää luonnon virkistysmahdollisuuksia.</p>	<p>Virkistysmahdollisuuksien hyödyntäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ideoida ja toteuttaa luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä hyödyntää niitä luontomatkailussa • osaa liikkua sekä hyödyntää luontoa kestävästi eri vuoden- ja vuorokauden aikoina • osaa hyödyntää yhteistyömahdollisuudet sekä toimii asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti • ottaa toiminnassaan huomioon turvallisuuden ja lainsäädännön vaatimukset • osaa valita, käyttää ja huoltaa tilanteeseen sopivat välineet, varusteet ja kaluston.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja antaa osaamisnäytöt maastossa ja osoittaa osaamisensa erilaisissa käytännön tilanteissa. Tehtävien tulee mitata käytännön osaamista mahdollisimman laaja-alaisesti kaikissa ammattitaitovaatimuksissa. Osa tehtävistä tulee suorittaa asiakaspalvelutilanteessa.

Metsänantimilla tarkoitetaan yleisimpiä metsämarjoja (4–6 lajia) ja sieniä (10–15 lajia) sekä alueelle tyypillistä riistaa (10–15 lajia) ja kaloja (6–12 lajia), jotka on ilmoitettava ennakkoon tutkinnon suorittajalle. Tutkinnossa tarkoitettuja rakenteita ovat esimerkiksi nuotiopaikat, laavut, leiri- ja levähdyspaikkarakenteet, pitkospuut, polttopuuvarjat, erilaiset opastustaulut ja tärkeimmät riistatalouden rakenteet.

Virkistyskäyttömahdollisuuksien ammattitaito-osiosta tutkinnon suorittaja antaa näytön todellisessa käytännön tilanteessa. Lisäksi näyttöön kuuluu kirjallinen esitys, joka sisältää ennakkoon määritetyn tilanteen pohjalta ohjelmasuunnitelman sovitulle asiakasryhmälle.

6 § Metsätalouden ja monikäytön kuljetuskaluston käyttö- ja huoltotaidot

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää ja käyttää alan työtehtäviin soveltuvaa kuljetuskalustoa.	Kuljetuskaluston käyttö Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa valita eri kohteille sopivan kuljetuskaluston ja työskentelymenetelmät• hallitsee kuljetuskaluston, kuten moottorikelkan ja muun maastokuljetuskaluston käytön tavantomaisissa työtilanteissa• pystyy käyttämään sekä hyödyntämään maataloustraktoria sekä muuta kuljetuskalustoa käytännön työtilanteissa ja olosuhteissa• osaa työskennellä turvallisesti ja ergonomisesti oikein• ottaa huomioon ympäristöön ja monikäyttöön liittyvät tekijät• ottaa työskentelyssään huomioon luonnon kestävän käytön periaatteet• sitoutuu sertifiointiin ja lainsäädännön vaatimuksiin• osaa mitata työnsä määrän ja laadun• osaa tehdä kustannus- ja tuotosvertailuja.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa huoltaa ja pitää kunnossa kuljetuskalustoa.</p>	<p>Kuljetuskaluston huolto ja kunnossapito</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy toteamaan kuljetuskaluston toimivuuden sekä korjauksen ja kunnossapidon tarpeet • pystyy tekemään tarvitsemaansa kuljetuskalustoon päivittäiset kunnossapito- ja huoltotyöt • ottaa huomioon työturvallisuuden, ergonomian ja ympäristön vaatimukset • toimii taloudellisesti ja laadukkaasti.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja antaa osaamisnäytöt maastossa käytännön työtilanteissa. Ammattitaito tulee osoittaa vähintään kahdella erityyppisellä kuljetuskalustolla, esimerkiksi moottorikelkalla ja maataloustraktorilla tai mönkijällä. Näyttöjen tulee kattaa laaja-alaisesti ammattitaitovaatimusten arvioinnin kohteet ja kriteerit.

7 § Metsäsuunnittelu

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää metsäsuunnitelmia ja muita työhön liittyviä suunnitelmia.</p>	<p>Metsä- ym. suunnitelmien hyödyntäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää erilaisia karttoja ja ilmakuvia • tuntee metsä- ja muiden suunnitelmien sisällöt ja hallitsee käytettävät termit ja käsitteet • osaa työskennellä maastossa suunnitelmissa esitetyllä tavalla.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa kerätä maastossa tietoja ja tallentaa ne tietojärjestelmiin.</p>	<p>Tiedonkeruu</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määrittää ja mitata puusto- ja muut tunnuksat • osaa tehdä työläjien vaatimat toimenpide-esitykset • hallitsee metsänhoito- ja työläji-kohtaiset ohjeet

	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa maastossa metsänparannustöiden tarpeet ja hallitsee niiden suunnittelun maastotyöt • osaa käyttää tiedonkeruulaitteita ja kerätä tietoja maastolomakkeelle • osaa kerätä työkohteeltaan tiedot metsäsuunnitelman päivitystä varten • osaa käyttää paikannuslaitteita • osaa tallentaa tiedot tietojärjestelmään • osaa tehdä suunnitelman vaatimia asiakirjoja, kuten karttoja ja raportteja.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan suorittamisessa on keskeistä, että tutkinnon suorittaja osaa käyttää maastossa valmiita metsä- ja muita työhönsä liittyviä suunnitelmia. Lisäksi hänen on osattava kerätä ja tallentaa työkohteeltaan tai suunniteltavalta alueelta metsäsuunnitelman päivittämiseen tai uuden suunnitelman koostamiseen tarvittavat tiedot.

Tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito osoitetaan käytännön tilanteissa maasto- ja muiden suunnittelutöiden yhteydessä. Näytöt tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että ammattitaito voidaan arvioida työhön liittyvien näyttöjen perusteella.

Näyttöjä voidaan täydentää kirjallisella osiolla, haastattelemalla, kyselemällä ja keskustelemalla arvioitavan kanssa. Näyttötehtävillä voidaan arvioida myös tietotekniikan valmiuksia.

VAPAAEHTOINEN OSA

8 § Ammatinharjoittaminen ja yrittäjyys

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia metsä- ja luontoalan yrittäjänä.</p>	<p>Omien yrittäjävalmiuksien arvioiminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää, millaiset henkilökohtaiset valmiudet ja ominaisuudet tukevat yrittäjänä menestymistä ja pystyy näistä lähtökohdista arvioimaan omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä • osaa laatia itselleen suunnitelman valmiuksiensa kehittämiseksi.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa aloittaa kilpailukykyisen yritystoiminnan.</p>	<p>Liikeidean laadinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vertailla vaihtoehtoisia tapoja käynnistää yritystoimintaa, tuntee yleisimmät aloitusratkaisut sekä vastuut ja riskit • osaa kehittää yritykselleen toteuttamiskelpoisen liikeidean ja laatia liiketoimintasuunnitelman yhdessä asiantuntijan kanssa • osaa arvioida yritysideansa onnistumisen mahdollisuuksia • osaa hakea yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa luoda asiakas- ja verkostosuhteita.</p>	<p>Asiakas- ja verkostosuhteiden luominen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa rakentaa asiakas-, toimittaja- ja muita verkostosuhteita • osaa tehdä verkostokumppanien kanssa sopimuksia • hallitsee metsä- ja luontoalan peruskäsitteet ja osaa käyttää alan sanastoa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tarkastella oman yrityksensä toiminnan tuloksellisuutta ja kannattavuutta.</p>	<p>Taloudellinen toiminta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tarkastella yrityksen kannattavuuteen vaikuttavia toimenpiteitä ja tuotteiden tai palveluiden hintoja myös markkinalähtöiset tekijät huomioon ottaen • osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä mm. kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden osalta.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee keskeisen yritystoimintaan liittyvän lainsäädännön.</p>	<p>Lainsäädäntö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee elinkeino-, tulo- ja arvonlisäverolakien tärkeimmät periaatteet • tuntee yrityksen toimintaa koskevan työsuhdenormiston, kuten työ-

	suhdetta säätelevät lait ja sopimukset sekä sosiaaliturvan <ul style="list-style-type: none"> • tuntee oman toimialan erityislainsäädännön.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja arvioi osaamisnäytöissä omia valmiuksiaan ja mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä. Hän tarkastelee yrityksensä toimintaedellytyksiä, laatii yrityksensä alustavan liikeidean, arvioi tarvittavat resurssit sekä selvittää toiminnan kannattavuuden. Hän osaa hyödyntää erilaisia verkostoja ja asiantuntijapalveluja yritystoimintaa harkitessaan ja sen mahdollisesti aloittaessaan.

Yrityksen liikeidea täydennetään toiminnan edellytyksiä ja riskejä kartoittavilla selvityksillä, tuotoksilla ja raporteilla. Näyttönä tulee myös olla tutkinnon suorittajan henkilökohtainen arvio ja kehittämissuunnitelma omista mahdollisuuksistaan ja valmiuksistaan toimia yrittäjänä. Näyttöä syvennetään tarkentavalla keskustelulla, jossa lisäksi korostetaan laadukkaan toiminnan merkitystä.

Arviointi suoritetaan tutkinnon suorittajan, elinkeinoelämän edustajien, yrittäjyyden asiantuntijoiden ja koulutuksen edustajien yhteistyönä.